

TIẾT 28

- Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 8
- Nhạc lí : Gam trưởng - Giọng trưởng
- Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Huy Du
và bài hát *Đường chúng ta đi*

Nhạc lí GAM TRƯỞNG - GIỌNG TRƯỞNG

1. Gam trưởng

Gam trưởng là hệ thống 7 bậc âm được sắp xếp liên bậc, hình thành dựa trên công thức cung và nửa cung như sau :

Ví dụ : gam Đô trưởng

Âm ổn định nhất trong gam gọi là *âm chủ* (bậc I). Trong gam Đô trưởng, *âm chủ* là nốt Đô.

2. Giọng trưởng

Các bậc âm trong *gam trưởng* được sử dụng để xây dựng giai điệu một bài hát (hoặc một bản nhạc), người ta gọi đó là *giọng trưởng* kèm theo tên *âm chủ*.

Ví dụ : bài TĐN số 4 (lớp 6)

Bài nhạc trên viết ở giọng Đô trưởng, âm chủ là nốt Đô, hoá biểu không có dấu thăng, giáng ; nốt kết thúc của bài là nốt Đô.

Âm nhạc thường thức

NHẠC SĨ HUY DU

VÀ BÀI HÁT ĐƯỜNG CHÚNG TA ĐI

1. Nhạc sĩ Huy Du

Ông sinh ngày 1-12-1926, quê ở huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh. Sinh ra ở một vùng quan họ, ngay từ nhỏ âm nhạc dân gian đã có dấu ấn sâu đậm trong tâm hồn của ông. Năm 1944, ông tham gia Thanh niên Cứu quốc. Từ thời kì đầu kháng chiến chống thực dân Pháp, ông đã sáng tác những ca khúc nổi tiếng như : *Ba Vì năm xưa*, *Sẽ về Thủ đô*. Bước vào cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước, ca khúc của ông càng tràn đầy khí thế hào hùng, phóng khoáng và đậm chất trữ tình cách mạng như : *Anh vẫn hành quân* (thơ Trần Hữu Thung), *Trên đỉnh Trường Sơn ta hát*, *Nổi lửa lên em* (thơ Giang Lam*), *Đường chúng ta đi* (thơ Xuân Sách) ...

Nhạc sĩ Huy Du là một trong số những tác giả có nhiều đóng góp cho nền âm nhạc Việt Nam hiện đại. Ông đã được Nhà nước trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về Văn học - Nghệ thuật.

2. Bài hát Đường chúng ta đi

Nhạc sĩ Huy Du viết bài hát này vào năm 1968 giữa lúc cuộc chiến tranh chống Mĩ cứu nước đang diễn ra ác liệt. Đó là bài hát có sức sống lâu bền trong đời sống âm nhạc của nhân dân ta.

Bài hát viết ở nhịp $\frac{4}{4}$ và được chia làm 3 đoạn :

Đoạn một với nét nhạc dàn trải, mô tả đất nước tươi đẹp của chúng ta khi cuộc chiến tranh còn nhiều gian nan, vất vả nhưng toàn dân vẫn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, hướng về ngày mai tươi sáng của dân tộc.

Đoạn hai với tiết tấu sôi động, đồn dập như thúc giục quân và dân ta nhanh bước trên con đường giải phóng quê hương.

Đoạn ba trở lại với không khí âm nhạc tương tự như đoạn một. Ở đây giai điệu mang tính kêu gọi, thôi thúc toàn dân tộc vững bước tới ngày toàn thắng. Có thể nói bài hát *Đường chúng ta đi* là một trong số những bài hát hay nhất được sáng tác trong thời kì kháng chiến chống Mĩ cứu nước.

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy sưu tầm những bài hát thiếu nhi viết ở giọng Đô trưởng mà em đã học.
2. Hãy kể tên một số bài hát của nhạc sĩ Huy Du mà em biết.

* Giang Lam là một nhà báo, có sáng tác một số bài thơ, trong đó có bài *Nổi lửa lên em* được nhạc sĩ Huy Du phổ nhạc. (Theo lời kể của nhạc sĩ Huy Du).

Đường chúng ta đi

Nhạc : HUY DU
Lời : Thơ XUÂN SÁCH

Vừa phải - Trong sáng tự hào

The musical score consists of ten staves of music in G clef, 4/4 time, with dynamic markings like *mf*, *p*, *f*, and *mf*. The lyrics are written below each staff in Vietnamese. The lyrics are:

Việt Nam ! Trên đường chúng ta đi
nghe gió thổi đồng xanh quê ta đó. Nghe sóng biển ầm
vang xa tận tới chân trời. Nghe ấm lòng những khi đang dồn
bước. Mà vui sao ta chẳng nói lên lời (Nhạc)
. . . .) Dặm đường xa ta đi giữa mùa xuân
Ta đi giữa tình thương của Đảng. Tiếng Bác Hồ rung
động mãi trong tim. Đường ta đi ánh lửa soi đêm dài. Đường ta
về trong nắng ấm ban mai. Việt Nam ! Việt Nam ! Qua từng bước gian
nan. Lớn lên rồi đẹp những mùa xuân.

Nhanh hơn

Ta đi qua phố qua làng. Ngọn đèn sáng giục lòng ta
đó. Lời mẹ nói ám lành ngọn gió. Đàn
em vui ríu rít mái trường. Ta đi đường rợp bóng
hàng dương. Đất bom đao đã lên màu cỏ mới.
Nhưng cặp mắt đêm đêm trông đợi. Chiến trường xa dần
dập nhưng chiến công. Miền Nam ơi! Miền
Nam! Hồi những dòng sông soi bóng dừa xanh.
mf Những đỉnh núi khuất mây mờ xa tấp.
f Ta sẽ đến nơi đâu còn giặc.
Ta chưa về khi Tổ quốc chưa yên. Việt
Nam! Việt Nam!
Nghe từng tiếng vang vang!